Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 21 december 2021
Voorstel: 2021-086

Zaaknummer: 1894/2021/2468344
Documentnummer: 1894/2021/2472978
Datum collegebesluit: 8 november 2021

Onderwerp
Transitievisie Warmte

Openbaarheid
Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

1. de Transitievisie warmte 1.0 vast te stellen.
2. een bedrag van € 35.000,-- beschikbaar te stellen voor een voucherregeling energiebesparing en deze te dekken uit de algemene reserve.
3. een uitvoeringskrediet van € 90.000,-- beschikbaar te stellen voor een uitvoeringsplan voor de Transitievisie warmte 1.0 en deze te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding
Op 15 december 2020 stelde de gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda 'Beleef Samen Duurzaamheid' vast. Eén van de thema's in de Duurzaamheidsagenda is Energietransitie. Doelstelling voor deze Energietransitie is 'Peel en Maas Klimaat en Energieneutraal in 2050'. Belangrijk uitgangspunt om invulling te geven aan deze doelstelling is 'We zetten conform Trias Energetica bovenal in op stimuleren van energiebesparing'. Besparen heeft de allerhoogste prioriteit, omdat besparen relatief snel voordelen oplevert voor de burgers en ondernemers. Alles wat bespaard wordt, hoeft niet te worden opgewekt.
Om invulling te geven aan de doelstelling en aan het uitgangspunt voor Energietransitie is een overgang nodig van aardgas naar duurzame alternatieven voor verwarming (en koeling) van woningen en gebouwen. Deze overgang noemen we de warmtetransitie. De warmtetransitie is een opgave volgens de Duurzaamheidsagenda. De recente ontwikkeling met fluctuerende gasprijzen maken nogmaals duidelijk dat het vrijblijvende karakter van deze warmtetransitie langzaam maar zeker verschuift naar noodzaak.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gemeenten de regie voeren bij de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving[1]. In dat kader maken gemeenten in 2021 een Transitievisie Warmte met een tijdspad voor een stapsgewijze aanpak richting aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. De te zetten stappen in de Transitievisie Warmte worden vertaald naar uitvoeringsplannen. De Transitievisie Warmte zal elke vijf jaar worden herzien en zo nodig worden bijgesteld. Met dit voorstel wordt de eerste Transitievisie Warmte, de Transitievisie Warmte 1.0, voorgelegd ter vaststelling aan de gemeenteraad. De Transitievisie Warmte 1.0 is onderbouwd met een uitgebreide bureaustudie en enquête naar de behoefte van inwoners voor aardgasvrij wonen. Deze Transitievisie Warmte 1.0 leidt de start in van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving en zal elke 5 jaar worden herijkt. Uit de onderbouwing blijkt dat de warmtetransitie een grote en complexe opgave is. Tegelijkertijd hoeft deze niet van vandaag op morgen te worden

[1] In het algemeen woningen en de utiliteiten met kantoor, gezondheidszorg, bijeenkomst, onderwijs, sport, logies, cel- en winkelfunctie.

gerealiseerd. Dit laat onverlet dat wij voor deze opgave nu al de nodige stappen zullen moeten zetten.

Met de Transitievisie Warmte 1.0 wordt ingezet op een route met een gemeentebrede verduurzaming van de gebouwen richting een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Deze gemeentebrede aanpak is gericht op het aardgasvrij-ready maken van de gebouwen naar minimaal label B, zijnde de basis voor alle nu bekende alternatieven voor het aardgas, waarbij de vrije keuze van elk individu en de betaalbaarheid voor de eindgebruiker uitgangspunt zijn. Een wijkgerichte aanpak middels het aanleggen van een warmtenet lijkt voor nu vanwege het ontbreken van geschikte randvoorwaarden met uitzondering van Panningen, niet haalbaar en betaalbaar.

Vanuit de Transitievisie Warmte 1.0 wordt aansluiting gezocht bij eerder vastgestelde hoofdacties uit de Duurzaamheidsagenda. Zo zal in 2022 invulling gegeven worden aan informatievoorziening in de vorm van een digitaal en fysiek informatieloket. Verder zal er een duurzaamheidsmarkt worden georganiseerd en zullen er diverse duurzaamheidscampagnes worden gevoerd zoals bijvoorbeeld een collectieve inkoopactie voor energiebesparende maatregelen en een lokale Duurzame Huizenroute. Voor dit alles wordt een uitvoeringskrediet gevraagd.

In de Transitievisie Warmte 1.0 wordt het proces beschreven om in gesprek met stakeholders zoals RES Regio, woningcorporaties, energiecoöperaties en (agrarische) ondernemers de uitwerking verder vorm te geven. Daarbij zal ook aandacht gegeven worden aan ieders rol daarbij. Het voorstel om middelen vrij te maken voor een voucherregeling voor energiebesparing is daar een voorschot op.
Als het gaat om het faciliteren van duurzame initiatieven heeft de gemeente niet stil gestaan. Voor coöperatie Peel Energie, Ecovat en Wonen Limburg heeft de gemeente een concreet plan ingediend voor een proeftuin in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken voor het project WarmteKoudenet Panningen. In het eerste kwartaal 2022 zal bekend worden of de gevraagde bijdrage zal worden toegekend. Het gaat hierbij om een bijdrage van €4.000.000,-. Als deze bijdrage wordt toegekend, kan dit een welkome versnelling geven van de warmtetransitie. Mogelijke opbrengst van de proeftuin en het toegepaste Ecovat systeem zou kunnen zijn dat dit op meerdere plaatsen in de gemeente toegepast kan worden.

Wij zullen in samenspraak met onze stakeholders gaande het proces bekijken welke rol ons het beste past. Het adagium daarbij is om ruimte te geven aan initiatieven vanuit de samenleving. Of zoals onze Duurzaamheidsagenda zegt: “Beleef samen Duurzaamheid”. Gaande de uitvoering van deze Transitievisie Warmte 1.0 en met een update wordt zo nodig de verschillende wijzen van invulling van onze regierol heroverwogen.

Beoogd effect
Bijdragen aan de opgave aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving uit het klimaatakkoord en de doelstelling Peel en Maas Klimaat en energieneutraal in 2050.

Argumenten

1.1 *Het vaststellen van Transitievisie Warmte 1.0 in 2021 is een opgave voor gemeenten volgens het Klimaatakkoord en geeft uitvoering aan de Duurzaamheidsagenda, beleef samen duurzaamheid.*
Met het vaststellen van de Transitievisie Warmte 1.0 geeft de gemeenteraad de route aan waarlangs stappen gezet gaan worden om te komen tot een aardgasvrije verwarming en koeling van de gebouwde omgeving op een wijze die aansluit bij de kernwaarden van de gemeente Peel en Maas.
Door de Transitievisie Warmte 1.0 te zien als een procesdocument en niet als een projectdocument, geven wij maximaal ruimte aan initiatieven vanuit de samenleving. Door niet te kiezen voor een wijkgerichte afkoppeling maar voor een gebouwgerichte aanpak geven wij maximale keuzevrijheid aan de gebouweigenaar c.q. –gebruiker en bieden wij ons de mogelijkheid om in te spelen op de natuurlijke momenten. Bovendien geven wij daarmee ruimte aan nieuwe ontwikkelingen.

2.1 *Uitvoering van de voucherregeling leidt tot bewustwording.*
Om de burger een extra zetje te geven om energie te besparen, worden middelen vrij gemaakt voor voucherregeling die bij voorkeur wordt ingevuld met lokale duurzame initiatieven. Deze moet met laagdrempelige besparingsmaatregelen inwoners helpen bij het maken van keuzen.
Lokale duurzame initiatieven worden met de invulling van de voucherregeling uitgedaagd om daarin het voorkomen van energie-armoede mee te nemen vanuit bijvoorbeeld de voedselbank.

3.1 *Om plannen concreet te maken is een uitvoeringskrediet nodig.*
Om stappen te kunnen zetten op weg naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050 zijn middelen nodig. In het kader van het Klimaatakkoord zijn door de VNG enkele voorwaarden gesteld. Eén van de voorwaarden betreft het beschikbaar stellen van budget door het Rijk. Naar verwachting zal hierover met de decembercirculaire meer duidelijkheid komen.
Om aan de slag te kunnen gaan, vragen wij de gemeenteraad om een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen. Deze kan worden gedekt uit het bedrag dat in de decembercirculaire van 2019 vanuit het Rijk is ontvangen ten behoeve van de Transitievisie Warmte en welke in de Algemene Reserve is ondergebracht. Het uitvoeringskrediet zal o.a. worden aangewend voor bijvoorbeeld:

- Informatievoorziening. Daarbij kan gedacht worden aan een digitaal of fysieke (regionale) WoonWijzerWinkel en Duurzaam Bouwloket maar ook aan een lokale invulling zoals bijvoorbeeld Samenduurzaampeelenmaas. Ook voor een informatieloket zijn met de eerder genoemde decembercirculaire van 2019 middelen van het Rijk ontvangen.
- Lokaal organiseren van een duurzaamheidsmarkt.
- Diverse duurzaamheidscampagnes zoals collectieve inkoopacties van warmtepompen waarbij lokale ondernemers kunnen aanhaken.
- Het organiseren van een lokale Duurzame Huizenroute.
- Ondersteuning voor de warmtetransitie van het eigen vastgoed.

In de uitvoering activeren we partners om dit uit te rollen, vanuit de overtuiging dat deze beter de inwoners beter weten te bereiken.

Kanttekeningen

2.1 *Energiearmoede is vooral ook een taak van de landelijke overheid.*
Een groot deel van de energieprijs bestaat uit belastingen/heffingen en gemeenten hebben hier zeer beperkt invloed op. Om die redenen nemen wij zelf onze verantwoordelijkheid en wordt een voucherregeling voorgesteld. Via een voucherregeling kan de gemeente de burger laagdrempelig bereiken en bewustwording stimuleren. Wij gaan dit samen met lokale ondernemers uitvoeren.

Financiën
Voor de uitvoering van de regeling kan het college putten uit de middelen die Rijksoverheid verstrekt heeft met de Decembercirculaire gemeentefond 2019. Volgens deze circulaire heeft de gemeente Peel en Maas voor de periode 2019-2021 een bedrag van € 248.513,-- ter beschikking voor energieloket, Transitievisie Warmte en een (wijk)uitvoeringsplan. De bijdrage is via het rekeningresultaat in de Algemene Reserves terecht gekomen. Middels dit voorstel wordt een beroep gedaan op deze middelen.
De financiële gevolgen van dit voorstel zijn éénmalig € 35.000,- voor de uitvoering van bijgaande concept uitvoeringsregeling Energiebesparing Peel en Maas. Aanvullend wordt een bedrag van € 90.000,-- gevraagd als uitvoeringskrediet om het uitvoeringsplan te concretiseren.

We stellen voor om de bij te stellen bedragen te dekken uit de algemene reserves.

Juridische afwegingen
Geen.

Communicatie
De communicatie gerelateerd aan de diverse aspecten van de Transitievisie Warmte 1.0 kent meerdere sporen. Hiervoor wordt een communicatieplan opgesteld. Voor de communicatie gericht op het stimuleren van bewustwording wordt aansluiting gezocht bij het landelijke traject “Iedereen doet wat”.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
L.P.H. Breukers

de burgemeester
W.J.G. Delissen-van Tongerlo

Behandelend portefeuillehouder: Paul Sanders

Bijlage(n):

1. Transitievisie warmte 1.0
2. Transitievisie warmte – potentieanalyse
3. Rapportage Aardgasvrij Wonen

Ter inzage: